

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ
СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У
КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОЈ ДЕЛАТНОСТИ СРБИЈЕ

НЕЗАВИСНОСТ
ГРАНСКИ СИНДИКАТ ЈАВНИХ, САОБРАЋАЈНИХ И
КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Бр. 004/1-22

Београд, 27. јануар 2022.

**ИНФОРМАЦИЈА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ПРЕДУЗЕЋИМА КОМУНАЛНЕ И СТАМБЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

ГРАНСКИ СИНДИКАТ ЈАВНИХ САОБРАЋАЈНИХ И
КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

НЕЗАВИСНОСТ

Бр. 09/22
27. јан. 2022 год.
БЕОГРАД

25. јануара 2022. одржан је састанак у Влади Републике Србије.

Репрезентативни синдикати су изнели следеће ставове:

УВОД:

1. Значај комуналне делатности

Комуналну делатност не детерминише само ко је обавља, него број корисника исте, а ту су сви грађани једне државе и то свакодневно више десетина пута дневно.

Само да неко производи ваздух који дишемо, тај производ би био више коришћен него комунална услуга.

2. Сарадња са надлежним министарством

Уложен је заједнички напор у остваривању коректна сарадња надлежног министарства и репрезентативних синдиката.

3. Шта су синдикати урадили до сада

Све године поступали као лојални и принципијелни социјални партнери поштујући институционалне начине решавања проблема, тежећи принципу договора а не преговора.

4. Зашто укључујемо Владу Републике Србије:

а. Локалне самоуправе као оснивачи комуналних предузећа

- i. Број корисника комуналне услуге – целокупно становништво Републике Србије;
- ii. Поједине локалне самоуправе немају слуха за значај комуналне делатности, умањујући права запослених, без одговорности за могуће последице које се могу рефлектовати ван територије локалне самоуправе;
- iii. Комунална услуга је темељ удобног и квалитетног живота грађана
- iv. Различит приступ поједних локалних самоуправа према комуналној делатности;
- v. Подсетили смо министра финансија Сенишу Малог, да је он као градоначелник главног града, са највећим обимом комуналне услуге, више пута посетио свако комунално предузеће са репрезентативним синдикатима, да је увек имао директан контакт са запосленима, да је његов кабинет био 24 часа отворен за комуналце, да је излазио на терен где су запослени обављали своје послове, укључивао синдикате у све битне одлуке, што је оставило партнерску

сарадњу репрезентативних синдиката и власти. Насупрот томе, истакнуто је да имамо локалне самоуправе због чијег поступања смо морали интервенисати код премијерке, како би представници синдиката били примљени на састанак. Наведени су још неки примери добре сарадње локалне самоуправе и репрезентативних синдиката (Београд, Крагујевац, Пожаревац, Трстеник, Чачак, Пирот...);

vi. Истакли смо да неки представници локалних самоуправа не поштују ни документа потписана од Владе Републике Србије (ПКУ), као ни обавезујућа давања дефинисана тим актом, већ лицитирају износе слободном вољом, без и једне утемељене анализе игноришући синдикате и тиме вређају и понижавају запослене који улажу јако тежак рад, а самим тим и све кориснике комуналне услуге;

vii. У дијалогу са министром Томиславом Момировићем, који нам је указао на правне и уставне проблеме и ингеренције министарства, пре свега око зарада запослених, као и да је суштинска адреса за ово питање локална самоуправа, министар је навео да је очекивао да ће јединице локалне самоуправе сходно својим могућностима а у складу са државном политиком повећати зараде запослених у комуналној делатности;

viii. Велики број запослених ради у комуналној делатности. Многима зарада није подигнута од 2014. године. Са друге стране, збох принципа солидарности који је статутарно прописан актима, синдикална централа се морати укључити и бар униформисати минимум права тих запослених.

УЗРОЦИ ПРОБЛЕМА:

5. Један од узрока проблема је Закон о привременом уређењу основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава из новембра 2014. године који је важио и за комуналце. Само због речи „јавно“, закон је препознао да је неопходно и нама умањити основицу. Поступило се тада **једнако према једнакима**. Када је кренуло повећање зарада и плата, онда је примењено **неједнако поступање према једнакима**. Сви су добијали повећање зарада, али комуналци не. Године 2016./17. реаговао је тада премијер Србије, Александар Вучић, па је нађено прелазно решење које је помогло да се разреши тежак социјални положај комуналаца, али је током времена оно изгубило своју сврху. Када је укинут овај закон, у члану 2. стајала је формулација коју су многи разумела као обавезу враћање на зараде из 2014. године. На основу тога, такозвана маса за зараде је замрзнута и последице су постале огромне по комунална предузећа.

Највећи парадокс јесте чињеница да су комуналци реално поднели највећи терет финансијске консолидације од 2014. године. Пунили су буџет и ако нису буџетски корисници а њима се није повећавала зарада, док онима, који јесу директни буџетски корисници, сваке године се за неки проценат повећавала зарада/плата.

Највећи број комуналних предузећа финансира се из продаје својих услуга, а порези и доприноси се плаћају управо из тих прихода (графикон 1, и графикон 2). Буџетским корисницима је повећавана плата, а и плате и порезе и доприносе им је плаћала држава.

6. ПОСЛЕДИЦЕ

а. Запослени у великом броју комуналних предузећа од 2014. године нису добили никакво повећање зарада. Минимална цена рада 2014. била је 115 динара, а 2022. године 221.22 динара. **Увећана је за 86.22%**;

б. Дошло је до компресије коефицијената, тако да су зараде повећаване само онима који имају зараду испод минималне. Запослени са најмањим коефицијентом својим зарадама

достизали су оне са већим коефицијентом, што је разорило унутрашњу расподелу. То је допринело да најнижи коефицијент има зараду као високо квалификован радник, а ако се настави сустићи ће и инжењере. Анализом је утврђено да са просечним повећањем минималне цене рада, у предузећима са распоном коефицијената 1:3, до 2025. године сви запослени би имали једнаку зараду-минималну цену рада. Направила се уравниловка, која добро неће донети. Синдикати су ово назвали **тумором комуналне делатности**, који се јако брзо шири.

c. Запослени су сваке године очекивали најављена повећања и сваке године је долазило до великог разочарења. И ове године сви су били убеђени да ће добити повећање зараде. Синдикати више немају капацитете да обичном човеку, запосленом који ради јако тежак посао, по свим временским условима, објасни како та да сви добијају повећање а комуналци НЕ?

d. Мале зараде су потпуно демотивисали запослене. Недостатак средстава за живот, школовање деце, бриге о породици и остале породичне активности, од комуналног радника направили су растрзаног запосленог који својим радом може угрозити кориснике комуналне услуге (својевремено је рађена анализа возача, којом је утврђено да када он измири све трошкове из своје зараде, остаје му на дневном нивоу новца да купи једну сардину. Основно питање које се намеће је да ли је тај запослени заиста безбедан да вози путнике);

e. Све гране су својим платама у значајној мери престигле комуналног радника;

f. Не можемо ни објаснити обичном човеку како то да је пре пар година његова зарада била већа од колеге, а сада значајно мања (и неколико десетина хиљада динара). Некада је комунални радник био јако цењен, као што је сада у свакој земљи Европе. Примера ради, просечна зарада комуналаца Београда, 2006. године је била одређена посебним колективним уговором као просек привреде града увећан за 20%;

g. Политика се значајно умешала у комуналну делатност, препознајући осетљиво подручје зарада запослених, развијајући социјалну демагогију и продубљујући социјално незадовољство, **што може да оде у неконтролисаним правцу**. Прикривено се праве синдикалне експозитуре, које немају за циљ бригу о стабилном стандарду запослених, већ под плаштом изношења немогућих захтева продубљују социјално незадовољство и обесмишљавају тежњу репрезентативних синдиката ка суштинском социјалном дијалогу и реалном побољшању нарушеног стандарда комуналног радника.

h. Репрезентативни синдикати немају избора и морају да покрену пре свега дијалог и пронађу решење хитног повећавања зарада запослених у комунално-стамбеној делатности Србије, по цену примене синдикалних средстава за скретање пажње на све проблеме.

i. Нека јаван предузећа где је оснивач Влада Републике Србије од многих комуналних предузећа имају већу зараду и више од 60.000 динара на месечном нивоу

j. Анализа рађена прошле године, указала је да су запослени у другим гранама за време трања Закона из 2014. остварили и милион, два милиона већа примања у односу на запосленог у комунално стамбеној делатности

k. Пример једног предузећа који од 1070 запослених 970 прима минималну зараду.

7. ЗАРАДА КОМУНАЛНОГ РАДНИКА

a. Зарада запосленог у комунално-стамбеној делатности је јако специфична. Сачињава је основна зарада (коефицијент x вредност радног часа x број радних сати).

За разлику од скоро свих привредних грана, већина запослених у комунално стамбеној делатности Србије раде 365 дана годишње, па имају накнаде за празнике, прековремени рад, рад на државни празник, рад у сменама, ноћни рад, рад недељом.

Упоредна анализа са запосленима у другим гранама, показује, када би сва ова давања додали том запосленом из друге гране, значајно би му се повећала просечна зарада (и до 50%). Зато је једино реална слика зараде, упоредна анализа основне зарада запослених свих грана.

b. Такозвана ограничена маса зарада (иста средства) донела је невероватно чињенцу, да је више рада доносило умањење зарада. Запослени у комунало стамбеној делатности никада није могао да зна колика му је зарада, јер његова зарада није зависила од његовог рада, већ рада његових колега.

8. СТАВ ПРЕДСТАВНИКА ВЛАДЕ

1. Формат састанка и избор представника Владе Републике Србије дао је наду репрезентативним синдикатима да је Влада спремна да на озбиљан начин решава проблеме;
2. Ни у једном тренутку представници Владе Републике Србије нису имали демагошки став, правећи се да не разумеју наше аргументе, напротив, са многим аргументима су се сложили;
3. Поменута је тема промена неких Закона, који би одредили комуналну делатност;
4. Због погрешног тумачења прописа око немогућности повећања зарада запослених у комунално-стамбеној делатности Србије, спремни су да у виду Закључка Владе Републике Србије упуте обавештење свим представницима локалне самоуправе;
5. Синдикати су изнели став да је неопходна брза реакција и предложили решење измене Анекса Посебног колективног уговора у делу начина и методологије обрачуна зарада, уз аргументе да је то нешто што је можда најбрже урадити, али да ни такав предлог не решава „компресију коефицијената“, уједно упозоравајући да то мора што пре да се донесе због предстојећих избора, а да се у каснијем периоду приступи решавању проблема „компресије коефицијената“.

9. ДОГОВОР

- a. Представници Владе Републике Србије да доставе синдикатима предлог текста Закључка Владе Републике Србије;
- b. Представници синдиката да доставе предлог текста Анекса Посебног колективног уговора;
- c. Оквирни рок да се види шта је урађено је до следећег четвртка (03.02.2022);
- d. Да се док трају преговори не излази у јавност са информацијама, без претходног упознавања и сагласности учесника преговора.

10. ЗАКЉУЧАК

- a. Репрезентативни синдикати имају јасан заједнички став. Кренули смо путем институционалног решавања проблема, са надом да ће неко стварно ценити све оно што су комуналци радили, раде и радиће за цело друштво.
- b. Направљен је неиздржив поремећај расподеле и комуналци су бројчано постали најмање плаћени за свој јако тежак рад. Године 2014., кренули смо са неке стартне линије сви који носимо карактеристику „јавно“ заједно, а не својом вољом неко нас је после 5 година само вратио на стартну линију.

c. Не можемо бити задовољни да се само чују наши проблми, већ нам треба истинито, недвосмислено и једнозначно решење бар за минимална права у начину обрачуна зарада.

Требају нам рокови. Ценимо да у првих десет дана фебруара морамо имати коначно решење, збох исплате јануарске зараде.

d. Уколико не дођемо до неких прихватљивих решења, репрезентативне синдикалне централе заказаће заједничке Одборе и донети Одлуке о даљим активностима а у циљу исправљања огремне неправде нанету великом броју запослених у комунално стамбеној делатности Србије.

С поштовањем,

Синдикат запослених у комунално - стамбеној
делатности Србије

Радојевић
Александар Радојевић, председник

Грански синдикат јавних,
саобраћајних и комуналних
делатности Независност

Милан Симић, председник

Симић